

REFERAT Ældre- og Omsorgsudvalget_2018-21 d. 04-05-2020

Møtedato Mandag d. 04. maj 2020 kl. 18:15

Møtested Skype møde

Indholdsfortegnelse

Meddelelser.....	3
Godkendelse af indgåelse af lejemål vedr. sygeplejeklinikker.....	4
Kommunalt tilsyn 2019 med plejecentre.....	6
Kommunalt tilsyn på hjemmehjælpsområdet 2019 med høringssvar fra rådene.....	12
Fordelingskriterier for § 79-puljen for 2021.....	18

Sak 39: Meddelelser

00.22.00-P35-24-20

Sagsfremstilling

Status for håndteringen af corona-virus

Forvaltningen gav supplerende bemærkninger til de daglige statusmeldinger til kommunalbestyrelsen og dagsordnerne til magistratsmøderne vedr. håndteringen af corona-virus i forhold til udvalgets ansvarsområde, herunder vedr. beholdning af værnemidler.

Sak 40: Godkendelse af indgåelse af lejemål vedr. sygeplejeklinikker

29.30.00-A00-3-19

Resume

Jf. tidligere beslutning om at etablere et læge- og sundhedshus på Frederiksberg (ÆOU 1/4-2019, punkt 40) fremlægges nu sag om godkendelse af indgåelse af lejemål på Hospitalsgrunden til indretning af tre sygeplejeklinikker samt om bevilling af udgift til deponering i forbindelse med lejeaftalen.

Beslutning

Ældre- og omsorgsudvalget

1. indstiller, at indgåelsen af det tidsbegrænsede lejemål på Hospitalsgrunden, Ndr. Fasanvej 59, til indretning af tre sygeplejeklinikker fra 1. august 2020 til 31. december 2023 godkendes,
2. indstiller, at den årlige udgift til husleje på 179.920 kr. overføres fra ældre- og omsorgsudvalget til bolig- og ejendomsudvalget,
3. godkendte, at øvrige driftsudgifter i forbindelse med driften afholdes indenfor ældre- og omsorgsudvalgets budget, og
4. indstiller, at udgiften i 2020 til deponering på 1,230 mio. kr. modregnes i kommunens ledige låneadgang, jf. økonomiafsnittet.

Indstilling

Social-, Sundheds- og Arbejdsmarkedsområdet indstiller, at ældre- og omsorgsudvalget

1. indstiller, at indgåelsen af det tidsbegrænsede lejemål på Hospitalsgrunden, Ndr. Fasanvej 59, til indretning af tre sygeplejeklinikker fra 1. august 2020 til 31. december 2023 godkendes,
2. indstiller, at den årlige udgift til husleje på 179.920 kr. overføres fra ældre- og omsorgsudvalget til bolig- og ejendomsudvalget,
3. godkender, at øvrige driftsudgifter i forbindelse med driften afholdes indenfor ældre- og omsorgsudvalgets budget, og
4. indstiller, at udgiften i 2020 til deponering på 1,230 mio. kr. modregnes i kommunens ledige låneadgang, jf. økonomiafsnittet.

Social-, Sundheds- og Arbejdsmarkedsområdet indstiller, at bolig- og ejendomsudvalget

5. tager sagen til efterretning.

Sagsfremstilling

Ældre- og omsorgsudvalget godkendte den 1. april 2019 (sag nr. 40) ansøgningen til Ældre- og Sundhedsministeriets pulje til etablering af læge- og sundhedshuse. Ansøgningen blev imødekommet og ældre- og omsorgsudvalget er senest orienteret om status på etableringen den 3. februar 2020 (meddelellespunkt).

Denne sag omhandler godkendelse af indgåelsen af lejemålet til sygeplejeklinikkerne samt deponering i forbindelse med lejeaftalen. Ved alle huslejekontakter, der varer mere end 3 år, skal der ske en deponering jf. bekendtgørelse om kommuners låntagning og meddelelse af garantier mv." §3 stk. 4. Lejemålet for sygeplejeklinikkerne er tidsbestemt fra 1.8.2020 til 31.12.2023, men overstiger 3 år og er dermed omfattet af reglerne for deponering. Deponeringspligten for lejemålet på 138,4 m2 på Hospitalsgrunden (Nordre Fasanvej 59) udgør 1.230.596 kr.

Det fremgår af kontrakten, at tidsbegrænsningen er begrundet i, at udlejer flytter Frederiksberg Hospitals behandlingsfunktioner m.v. til Bispebjerg, når kvalitetsfundsbyggeriet Nyt Hospital Bispebjerg står færdigt. Såfremt udlejer flytning af Frederiksberg Hospitals behandlingsfunktioner m.v. udskydes, er udlejer indstillet på at indgå aftale om udskydelse af lejeaftalens ophørstidspunkt.

Det skal bemærkes, at indgåelse af lejemålet til sygeplejeklinikkerne rykkes fra 1. juni 2020 til 1. august 2020. Det betyder, at sygeplejeklinikkerne forbliver i Sundhedscenteret to måneder ekstra. Forsinkelsen skyldes blandt andet behov for mere tid til miljøsanering, afklaring af brugerindretning i lægeklinikker og sygeplejeklinikker samt følgevirkninger af covid-19, der har berørt bemanning og samarbejdet med hospitalets drift. Der bliver tale om trinvis indflytning, hvor lejemålet for to af lægeklinikker træder i kraft 1. juni 2020 som planlagt.

Økonomi

Udgifterne består af leje samt øvrige driftsudgifter, såsom rengøring. Kommunen er i dialog med Region Hovedstaden om aftale om rengøring. De konkrete beløb for driftsomkostninger foreligger endnu ikke.

De samlede udgifter til drift, herunder husleje, afholdes sammen med lægeklinikkerne efter en aftalt fordelingsnøgle. Udgifter til drift forventes for 2020 at kunne afholdes via midler fra praksisplanen på 300.000 kr. Udgifterne i årrækken 2021-2023 finansieres indenfor udvalgets ramme.

Deponeringspligten kan modregnes i kommunens ledige låneadgang i 2020. Den øgede deponeringspligt forventes derfor ikke at have betydning for kommunens likviditet.

Borgmesterpåtegning

Intet at bemærke.

Behandling

Ældre- og omsorgsudvalget den 4. maj 2020, magistraten den 18. maj 2020, bolig- og ejendomsudvalg 18. maj 2020 (til orientering) og kommunalbestyrelsen den 22. juni 2020.

Vedlegg

Bevillingsskema Indgåelse af lejemål vedr. sygeplejeklinikker

Sak 41: Kommunalt tilsyn 2019 med plejecentre

27.12.16-K09-6-18

Resume

Sagen gennemgår det kommunale uanmeldte tilsyn 2019 på Frederiksberg Kommunes 12 plejecentre. Tilsynet vurderer, at plejecentrene er velfungerende, og at beboere og medarbejdere oplever tilfredsstillende forhold og at beboerne trives godt i hverdagen. Der bliver beskrevet en række udviklingspotentialer som plejecentrene kan arbejde videre med samt indgåede aftaler, der skal arbejdes videre med.

Beslutning

Ældre- og omsorgsudvalget

1. tog sagen med tilsynsrapporterne til efterretning,
2. godkendte de i sagen beskrevne udviklingspotentialer som grundlag for den videre opfølgning og
3. sendte sagen med tilsynsrapporterne i høring hos Ældrerådet og Handicaprådet.

Indstilling

Social-, Sundheds- og Arbejdsmarkedsområdet indstiller, at udvalget

1. tager sagen med tilsynsrapporterne til efterretning,
2. godkender de i sagen beskrevne udviklingspotentialer som grundlag for den videre opfølgning og
3. sender sagen med tilsynsrapporterne i høring hos Ældrerådet og Handicaprådet.

Sagsfremstilling

I Frederiksberg Kommune gennemføres flere forskellige tilsyn på plejecentre og i hjemmeplejen. Styrelsen for Patientsikkerhed gennemfører risikobaserede tilsyn, som vedrører det sundhedsfaglige område fx medicin, sårpleje, dokumentation mv. og risikobaserede ældretilsyn, som vedrører det social- og plejefaglige fx observation af tone og tilgang, kvalitet af den leverede pleje, støtte og hjælp samt dokumentation mv. Tillige aflægges Frederiksberg Kommune uanmeldte kommunale tilsyn hvert år på alle plejecentre og anmeldte tilsyn hos alle hjemmeplejeleverandører samt leverandører af madservice, indkøbs- og vaskeriordninger hvert andet år. De kommunale tilsyn har udgangspunkt i servicelovsydelser og kvalitetsstandarder m.m. Denne sag vedrører det uanmeldte kommunale tilsyn på plejecentre.

Nedenstående skema præsenterer et samlet overblik over tilsyn.

	Risikobaseret tilsyn	Ældretilsyn	Kommunalt tilsyn
Hvor?	• Plejecentre • Hjemmeplejen • Behandlingssteder fx Døgnehabiliteringen samt Ambulant Genoptræning og Rehabilitering. • Autoriserede sundhedspersoner fx kliniske diætister	• Plejecentre • Midlertidige pladser • Hjemmeplejeenheder	• Plejecentre • Leverandører af hjemmehjælp • <u>Fritvalgsordningerne: Madservice, indkøb og tøjvask</u>
Hvem?	• Styrelsen for Patientsikkerhed	• Styrelsen for Patientsikkerhed	• Frederiksberg Kommune
Fokus?	• Sundhedsloven • Sundhedsfagligt, fx medicin, dokumentation	• Serviceloven §§ 83-87 • Læring og udvikling af de social – og plejefaglige indsatser, den fornødne kvalitet af fx hjælp, omsorg, pleje, dokumentation fx: • personlig og praktisk hjælp, madservice • rehabiliteringsforløb, aflastning mv • socialpædagogisk bistand	• Serviceloven • Lokale retningslinjer, kvalitetsstandarder, dokumentation • Bredt kvalitetsfokus
Koncept?	• Risikobaseret • Anmeldt og uanmeldt	• Risikobaseret • Anmeldt	• Uanmeldt: Plejecentre • Anmeldt: Alle andre leverandører
Hyppighed?	• Løbende, ud fra risikovurdering	• Løbende ud fra risikovurdering. • Ældretilsyn er en forsøgsordning, der løber fra 1. juli 2018 – 31. december 2021. SATS-puljeaftalen for 2018-21.	• Årligt: Plejecentre • Hvert andet år skiftevis mellem leverandører af hjemmehjælp og <u>fritvalgsleverandører</u>

Frederiksberg Kommune er jævnfør Serviceloven § 151, stk. 2 forpligtet til hvert år at foretage mindst ét uanmeldt tilsynsbesøg på plejehjem og plejeboligbebyggelser. De årlige tilsyn med Frederiksberg Kommunes 12 plejecentre foretages med udgangspunkt i Frederiksberg Kommunes tilsynskoncept for plejecentre. Alle plejecentre har i perioden fra den 15.10.2019 til den 19.02.2020 fået tilsyn efter tilsynskonceptet, som blev godkendt på ældre og omsorgsudvalgets møde den 19.08.2019, sag nr. 88. Tilsynskonceptet er vedlagt som bilag 1.

Formålet med tilsynene er at bidrage til dialog og læring om udvikling af plejen og forebygge for mindre problemer udvikler sig, samt at følge op på om kvalitetsstandarder, lovgivningen og god praksis bliver efterlevet på plejecentrene.

Forvaltningen vurderer, at ovenstående forskellige metoder og blik på kommunes leverede ydelser og service tilsammen giver et godt og bredt billede af borgernes tilfredshed og leverandørenes kvaliteter. En af fordelene ved at arbejde også med en tilsynsfunktion i eget regi er, at tilsynet hyppigt og både ad hoc og systematisk tilbagevendende inddrages i forbindelse med evt. udfordringsområder i driften og udvikling af arbejdet på området. Eksempelvis i forhold til implementering af omsorgssystemet CURA de senere år, hvor tilsynet løbende bidrager med læring, sparring og supervision, der tager udgangspunkt i erfaringer fra tilsynsvirksomheden.

Ved kommunale tilsyn på plejecentrene inddrages tilsynet således løbende i udvikling af pleje og omsorg, men bidrager ikke mindst med supervision ved den direkte kontakt og drøftelse med medarbejdere ved gennemgang og tjek af dokumentation. Yderligere er der faglig sparring med ledelsen om udviklingspotentialer ved tilsynets tilbagemeldinger af beboernes og medarbejdernes tilkendegivelser samt observationer i boliger og ved rundgang. Det gælder udvikling både i forhold til det, der er rigtig godt og det, der kan forbedres.

De kommunale uanmeldte tilsyn for 2019 strækker sig ind i 2020, idet tilsynets tjek af dokumentation efter implementeringen af omsorgssystemet Cura med tilhørende læring har været mere omfattende end forudset på såvel hjemmehjælpsområdet som plejeboligområdet.

Med implementeringen af det nye omsorgssystem, Cura, blev tilsynskonceptet revideret i 2019. Overordnet set fungerer tilsynskonceptet som ønsket. Det har dog vist sig nødvendigt at revidere datagrundlaget for tjek af dokumentation jf. Fælles Sprog III, som viste sig at være væsentligt forskelligt fra det tidligere dokumentations- og omsorgssystem, Care. Ændringerne i dokumentationstjekket har givet anledning til justeringer i den samlede opgørelse af pointsystemet, som har medført, at tilsynsresultatet fra 2018 på alle måleparametre, undtagen dokumentation, er omregnet til 2019. Det skal bemærkes, at beboeres og medarbejders tilfredshedsscore i flere år har ligget på et meget højt niveau og at dokumentationspraksis og forståelsen herfor generelt har været tilfredsstillende og udviklet sig positivt over årene.

Aktuelt er Cura og Fælles Sprog III stadig under implementering og udvikling, herunder også de interne tværgående kommunale retningslinjer.

Tilsynsrapporterne for plejecentrene er vedlagt som bilag 3-14.

Tilsynets overordnede konklusion angående plejecentrene i 2019

Tilsynet vurderer som i 2018, at plejecentrene generelt er meget velfungerende, og at beboere og medarbejdere oplever tilfredsstillende forhold og trives godt i hverdagen. Alle plejecentrene opnår den højeste score på "5" på alle målepunkter. Kvalitetsstandarder, lovgivningen på området samt god praksis efterleves generelt på alle plejecentre. Tilsynsbesøgene viser overordnet kun få udviklingspotentialer. Forstandere/centerledere har med udgangspunkt i beboeres og medarbejders tilkendegivelser valgt handlinger og aktiviteter for det kommende år. De beskrives nedenfor.

Pointscore og bedømmelse

Ved hvert tilsyn afgives point. Den maksimale score er 5, som kan gives, hvis der ved tilsynet kun findes få fejl og mangler. Scoren 5 kan indeholde få forbedringspotentialer. Den samlede score er uafhængig af antallet af beboere og stikprøver, hvorfor en vis grad af sammenlignelighed med andre plejecentre er mulig. Der henvises til tilsynskonceptet for uddybning af metoden ved gennemførelsen af tilsynet samt en interviewguide vedlagt som bilag 2. Yderligere henvises til afsnittet om dokumentation nedenfor.

Oversigt over de samlede scorere i alt for alle plejecentre samt gennemsnit pr. plejecenter for alle plejecentre 2017-2019.

Målepunkter	Beboer	Medarbejder oplevelsen	Tilsynets vurdering	Samlet gennemsnit af score
Plejecenter	2017/ 2018/ 2019	2017/ 2018/ 2019	2017/ 2018/ 2019	2017/ 2018/ 2019
Akaciegården	5/5/5	5/5/5	5/5/5	5/5/5
Dr. Anne Marie Centret	5/5/5	5/5/5	5/5/5	5/5/5
Betania- hjemmet	5/5/5	5/5/5	5/5/5	5/5/5
Flintholm Plejeboliger	5/5/5	5/5/5	5/5/5	5/5/5
Ingeborg- gården	5/5/5	5/5/5	5/5/5	5/5/5
Kastanjehaven	5/5/5	5/5/5	5/5/5	5/5/5
Kong Fr. IX's Hjem	5/5/5	5/5/5	5/5/5	5/5/5
OK-Centret Benedikte	5/5/5	5/5/5	5/5/5	5/5/5
OK-Huset Lotte	5/5/5	5/5/5	5/5/5	5/5/5
Søndervang	5/5/5	5/5/5	5/5/5	5/5/5
Søster Sophies Minde	5/5/5	5/5/5	5/5/5	5/5/5
Østervang	5/5/5	5/5/5	5/5/5	5/5/5
I alt / gns. af samlet score	60/60/60	60/60/60	60/60/60	5/5/5

Tilsynets fund og vurderinger i 2019

Beboeroplevelsen

Tilsynet har på alle plejecentre interviewet 3-4 tilfældigt udvalgte beboere efter struktureret interviewguide, i alt 40 beboere. På Søster Sofies Minde er der grundet det lave beboerantal interviewet 2 beboere. Derudover har der været kortere samtaler om den generelle tilfredshed med forholdene på plejecentrene med andre 81 beboere.

Generelt er beboerne tilfredse i forhold til målepunkterne. Beboerne oplever at få den hjælp, pleje og støtte, som de har behov for. De er tilfredse med maden, med udvalget af aktiviteter og med muligheden for at deltage i aktiviteterne samt

træning. Som aktivitet nævnes blandt andet plejecentrenes aktivitetscentre, ture til skov og museer mv. i plejecentrets bus, sang og musik, herunder rådhuskoncerter, manicure, dame- og herreklubber. De værdsætter medarbejdernes tone og dialogen med dem. Generelt oplever beboerne, at ved brug af klokkekaldet, så kommer personalet inden for passende tid. Ingen beboer er kommet med forslag til ændringer. Der henvises til afsnit tre i tilsynsrapporterne.

Af og til har enkelte beboere tilkendegivet, at der kunne være flere aktiviteter fx lidt om aftenen, enkelte omtaler mangel på nærvær, skønt de deltager i husets aktiviteter og gøremål efter ønske og modtager omfattende pleje, at madens kvalitet eller variation er vekslende, eller at der fx har været en upassende tone fra en vikar. Uagtet dette, så er beboerne generelt tilfredse med forholdene i relation til målepunkterne. Ledelsen har fulgt op på beboernes tilbagemeldinger. Der henvises til afsnit tre i tilsynsrapporterne.

Tilsynet vurderer på baggrund af beboernes oplevelser og tilkendegivelser samt tilsynets observationer, at plejecentrene lever op til Kvalitetsstandarderne på ældreområdet. Enkelte gange har tilsynet bemærkninger til tonen. Tilsynet vurderer, at der generelt er fokus på medinddragelse, respekt og værdighed, og at plejecentrene lever op til Ældre- og værdighedspolitikken.

Medarbejderoplevelsen

Tilsynet har interviewet mellem tre og seks medarbejdere pr. plejecenter, i alt 45 medarbejdere. På Søster Sofies Minde dog to, da det er et mindre plejecenter.

Medarbejderne oplever, at beboerne får og kan få den hjælp og støtte, de har behov for. De medinddrager beboerne i det omfang som beboerne kan og motiverer dem til at deltage i personlig pleje, i aktiviteter, træning og praktiske gøremål. Som aktivitet nævner medarbejderne besøg af børnehaven, ture ude af huset, banko og nærvær en-til-en som fx at holde i hånd. Om aftenen kan det fx være at hygge om beboerne med x-ord, banko, gamle film eller musik. Af og til serveres fx pandekager eller popcorn. Generelt oplever medarbejderne, at de har gode aftaler om hjælpen med beboerne, hvorfor der generelt ikke er så mange klokkekald, og at de besvares i passende tid. Medarbejderne oplever, at der er mulighed for kompetenceudvikling og sparring om fx ernæring og værtsskaber, værdighed, demens, sårpleje, inkontinens, førstehjælp, støtte til regulering af alkoholindtagelse, vejlederkurser, livshistorier og dokumentation. Få medarbejdere oplever, at de måske i højere grad kan lave aktiviteter i afdelingerne og medinddrage beboerne i daglige gøremål. Der henvises til afsnit tre i tilsynsrapporterne.

Tilsynet vurderer på baggrund af medarbejdernes og beboernes oplevelser og tilkendegivelser samt tilsynets observationer, at plejecentrene lever op til Kvalitetsstandarderne på ældreområdet. Enkelte gange har tilsynet bemærkninger til tonen og måltidets ramme. Tilsynet vurderer, at der generelt er fokus på faglig udvikling og på respekt og værdighed, og at plejecentrene lever op til Ældre- og værdighedspolitikken.

Pårørende

På mødet i Ældre – og Omsorgsudvalget den 19. februar 2018 i punkt 20, blev det besluttet, at der sker en revurdering af tilsynskonceptet i forhold til antal borgere/pårørende, der bliver inddraget mv. frem mod tilsynsrunden i 2019. Sagen om ”Revurdering af tilsynskonceptet på plejeboligområdet” blev forelagt den 3. juni 2019 punkt 78 og sendt i høring hos rådende. I forhold til antal beboere/pårørende inddraget i tilsynet er det beskrevet i tilsynskonceptet, at der stiles mod at tale med to til tre pårørende, men da det er et uanmeldt tilsyn, kan det ikke garanteres, hvor mange pårørende, der er mulighed for at få kontakt med, hvilket ældre- og omsorgsudvalget den 19. august 2019 i punkt 88 tog til efterretning.

Tilsynet har talt med syv pårørende på i alt fem plejecentre. De pårørende er enige med den beboer, de besøgte, som skønt eventuelle bemærkninger er tilfredse med forholdene. Ledelsen har fulgt op på tilbagemeldingerne.

Tilsynet bemærker, at såvel ved tilsyn om dagen som om aftenen observeres, at pårørende kommer og går. Pårørendes tilkendegivelser er væsentlige for at nuancere forholdene på plejecentrene. Tilsynet har ved opstart af tilsynet og løbende tilkendegivet over for ledelse og medarbejdere, at hvis der er pårørende tilstede, så vil tilsynet gerne tale med dem og beboeren. Det har vist sig ganske vanskeligt at gennemføre.

Dokumentation

Frederiksberg Kommune konverterede omsorgssystemet Care til Cura og Fælles Sprog III (FSIII) d. 1. maj 2018. På Ældre- og Omsorgsudvalgets møde den 19. november 2018, punkt 104 ”Delstatus på smart sundhed - implementering af Cura”, blev det besluttet at tage orienteringen om status på implementering af Cura til efterretning. I sagen fremgår det, at forvaltningens vurdering er, at der er behov for at udvide implementeringen, således at den også løber i 2019.

For at give ens vilkår for plejeboligområdet og hjemmehjælpsområdet er der i tilsynsrunden for 2019 ikke givet point på dokumentation. Tilsynet bemærker, at der fortsat pågår en omfattende læring og udvikling af vejledninger og arbejdsgange for korrekt og ensartet brug af systemerne på hele sundheds – og omsorgsområdet. Implementeringen er således ikke fuldført ved afslutningen af tilsynene medio februar 2020. Derfor er der, som hos hjemmehjælpsleverandørerne, ved denne tilsynsrunde udelukkende givet vejledning og sparring i forhold til den tjekkede og oplevede dokumentation – og ikke point. Pointgivning på dokumentation vil blive medtaget ved tilsynsrunden i 2020.

Tilsynet vurderer, at plejecentrene generelt har udvist forståelse og engagement for implementering og læring i forhold til Cura og Fælles Sprog III. Tilsynet vurderer, at der generelt er opnået et godt fagligt niveau for dokumentation. Tilsynet har på alle plejecentre givet anbefalinger i forhold til tydeligere dokumentation.

Opfølgning på overordnede udviklingspotentialer fra 2018 til 2019

I 2018 var fællesnævnerne kompetenceudvikling af blandt andet demens, mad og måltider, grundlæggende plejefaglige observationer fx mundhygiejne, ”I sikre hænder”, informeret samtykke, m.m. Tillige skulle der være fokus på udvikling af en ensartet dokumentationspraksis og kompetenceudvikling i relation til implementeringen af Cura og FSIII.

Tilsynet vurderer ud fra dialog med forstandere/centerledere samt medarbejdere, at plejecentrene har fulgt op på aftalerne omfattende pleje og omsorg, måltider m.v.

Tilsynet konstaterede i 2018, at der generelt var sket væsentlige positive ændringer i forståelsen af dokumentationspraksis.

Tilsynet vurderer, at der i 2018 og 2019 er arbejdet fokuseret med implementeringen af Cura og brugen af FSIII. Overordnet er der fulgt op på de handlinger og aktiviteter, der er aftalt vedrørende dokumentation.

Overordnede udviklingspotentialer 2019-2020

Ledelsen på de enkelte plejecentre har fremsendt et oplæg med specifikke handlinger og aktiviteter, der skal understøtte arbejdet med de udviklingspotentialer, som tilsynet har afdækket. Herefter er det mellem tilsynet og det enkelte plejecenter aftalt, hvilke handlinger og aktiviteter plejecentret særligt skal have fokus på i det kommende år. Disse fremgår af tilsynsrapporterne for de enkelte plejecentre.

Ledelserne på plejecentrene har peget på følgende udviklingspotentialer:

Plejecentrene arbejder fortsat løbende med konkrete indsatser til kompetenceudvikling fx:

- Mad og måltider: Ernæringsindsatsen, fx vejninger og opfølgning herpå, kost til beboere med dysfagi samt gode rammer om måltidet.
- Værdighed, hvor Østervang, Betaniahjemmet, Kastanjehaven, Kong Frederik IX's Hjem og OK-Fonden Prinsesse Benedikte har deltaget i Videnscenter for værdig ældreplejes værdighedsrejsesholds forløb.
- Demens: Et tilbagevendende fokusområde, hvor Flintholm Plejeboliger, Ingeborggården og OK-Fonden Lotte har deltaget i Sundhedsstyrelsens demensrejsesholds forløb med henblik på at styrke plejen og omsorgen for mennesker med demens.
- Kompetenceudvikling i de grundlæggende pleje- og omsorgsopgaver, herunder også livshistorier.
- Dokumentationspraksis: Fortsat fokus på og udvikling af dokumentationspraksis og Fælles Sprog III.

Tilsynsrapporterne danner grundlag for opfølgning på plejecentrene. Sundheds- og omsorgschefen drøfter rapporten og de udviklingstiltag, der er besluttet, ved de kontinuerlige møder med forstanderen/ centerlederen på de enkelte plejecentre.

De årlige tilsyn bliver drøftet i forstanderkredsen med henblik på at sikre læring på tværs. Her sættes der tillige fokus på de faglige udfordringer, der eventuelt skal håndteres med støtte fra forvaltningen.

Økonomi

Ingen afledte økonomiske konsekvenser.

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

Ældre- og omsorgsudvalget den 4. maj 2020

Vedlegg

Bilag 1: Tilsynskoncept på plejeboligområdet 2019

Bilag 2: Interviewguide plejecenter 2019 vers. 2

Bilag 3: Tilsynsrapport 2019 Akaciegården

Bilag 4: Tilsynsrapport 2019 Betaniahjemmet

Bilag 5: Tilsynsrapport 2019 Flintholm Plejeboliger

Bilag 6: Tilsynsrapport 2019 Ingeborggården

Bilag 7: Tilsynsrapport 2019 Kastanjehaven

Bilag 8: Tilsynsrapport 2019 OK-Fonden Dronning Anne-Marie Centret

Bilag 9: Tilsynsrapport 2019 OK-Fonden Kong Frederik den IX's Hjem

Bilag 10: Tilsynsrapport 2019 OK-Fonden Lotte

Bilag 11: Tilsynsrapport 2019 OK-Fonden Prinsesse Benedikte

Bilag 12: Tilsynsrapport 2019 Søndervang

Bilag 13: Tilsynsrapport 2019 Søster Sophies Minde

Bilag 14: Tilsynsrapport 2019 Østervang

Sak 42: Kommunalt tilsyn på hjemmehjælpsområdet 2019 med høringssvar fra rådene

27.12.16-K09-5-18

Resume

Sagen om kommunalt tilsyn på hjemmehjælpsområdet 2019 med høringssvar fra Ældrerådet og Handicaprådet blev forelagt ældre- og omsorgsudvalget den 9. marts 2020, punkt 19, hvor udvalget tog høringssvarene fra rådene til efterretning og godkendte forvaltningens anbefalinger til de justeringer af tilsynskonceptet, som høringssvarene har givet anledning til. Tilsynskonceptet bliver i forlængelse heraf revideret.

Derudover havde Ældrerådet i sit høringssvar foreslået, at de kommunale tilsyn fremover foretages af et eksternt firma.

Et flertal i ældre- og omsorgsudvalget stemte imod, at overgang til gennemførelse af eksternt tilsyn undersøges nærmere og belyses i en selvstændig sag. Et mindretal stemte for, at overgang til gennemførelse af eksternt tilsyn undersøges nærmere og belyses i en selvstændig sag. Et medlem anmodede om, at sagen forelægges for Kommunalbestyrelsen til afgørelse.

Sagen blev behandlet i Magistraten den 23. marts 2020, pkt. 113, hvor det blev besluttet at sende sagen retur til behandling ældre- og omsorgsudvalget, og at temaet om eksternt/internt tilsyn i den konkrete sag drøftes med udgangspunkt i den samlede tilsynsvirksomhed på området og udviklingen af området.

Sagen er indledningsvist i sagsfremstillingen uddybet med præciseringer vedrørende tilsynets gennemførelse.

Beslutning

Et flertal i ældre- og omsorgsudvalget (Thyge Enevoldsen, Merete Winther Hildebrandt, Alexandra Dessoy, Karsten Skawbo-Jensen og Flemming Brank) stemte imod, at overgang til gennemførelse af eksternt tilsyn undersøges nærmere og belyses i en selvstændig sag.

Et mindretal i ældre- og omsorgsudvalget (Sine Heltberg og Balder Mørk Andersen) stemte for, at overgang til gennemførelse af eksternt tilsyn undersøges nærmere og belyses i en selvstændig sag.

Sine Heltberg anmodede om, at sagen blev forelagt for kommunalbestyrelsen til afgørelse.

Indstilling

Social-, Sundheds- og Arbejdsmarkedsområdet indstiller, at udvalget med udgangspunkt i den samlede tilsynsvirksomhed på området og udviklingen af området drøfter, om forslaget fra Ældrerådet om, at tilsynene ændres fra at blive gennemført som kommunalt gennemførte tilsyn til tilsyn, der gennemføres ved eksternt firma, undersøges nærmere og belyses i en selvstændig sag.

Sagsfremstilling

Den 9. marts 2020, pkt. 19 behandlede ældre- og omsorgsudvalget sagen om kommunalt tilsyn på plejehjemsområdet med høringssvar fra Ældre- og Handicaprådet. Udvalget tog høringssvarene til efterretning og godkendte forvaltningens anbefalinger til justeringer af tilsynskonceptet, som høringssvarene har givet anledning til. Tilsynskonceptet bliver i forlængelse heraf revideret.

Derudover havde Ældrerådet i sit høringssvar foreslået, at de kommunale tilsyn fremover foretages af et eksternt firma.

Et flertal i ældre- og omsorgsudvalget stemte imod, at overgang til gennemførelse af eksternt tilsyn undersøges nærmere og belyses i en selvstændig sag.

Et mindretal stemte for, at overgang til gennemførelse af eksternt tilsyn undersøges nærmere og belyses i en selvstændig sag.

Sine Heltberg anmodede om, at sagen blev forelagt for Kommunalbestyrelsen til afgørelse.

Sagen blev behandlet i Magistraten den 23. marts 2020, pkt. 113, der besluttede at sende sagen retur til ældre- og omsorgsudvalget, og at udvalget drøfter temaet om internt/eksternt tilsyn med udgangspunkt i den samlede tilsynsvirksomhed på området og udviklingen af området.

På den baggrund uddybes nedenfor baggrunden for gennemførelsen af det kommunale tilsyn samt nogle af principperne for dette.

De kommunale tilsyn hos hjemmehjælpsleverandørerne er anmeldte og foretages hvert andet år. Det aftales med leverandøren, hvornår tilsynet gennemføres, der aftales ledelsesinterview, medarbejderinterview, tilbagemeldingsprocedure med videre. Metode og tilrettelæggelse af tilsynet er ensarter for de tre leverandører.

Tilsyn hos borgerne er uanmeldte for leverandøren, idet tilsynet som udgangspunkt kontakter borgeren uden leverandørens medvirken, men tilsynet kan, efter aftale med borgeren, aftale med leverandøren, at en medarbejder skal være behjælpelig med at lukke tilsynet ind i hjemmet.

Tilsynet udsøger borgere på baggrund af datatræk med oplysninger om køn, alder, plejetyingde inklusive aften- og weekendhjælp samt adresse. Denne procedure anvendes således at der kan leves op til det godkendte tilsynskoncept. En af tilsynets fornemmeste opgaver er at sikre en bred repræsentation af borgere, der indgår i tilsynet, hvorfor denne metode er valgt. Tilsynet udelukker således som udgangspunkt ikke hverken hukommelsessvækkede, psykisk syge eller andre fra deltagelse i tilsynet.

Størstedelen af borgerne vil modtage tilsynsbesøg i hjemmet, og maksimalt 1/5 kan blive telefoninterviewet. Det sker efter en konkret faglig vurdering eller borgerens ønske.

Læring og udvikling i forbindelse med tilsynet er af stor betydning, og både "ros og ris" skal være af lærende karakter, hvorfor også den direkte kommunikation med ledelsen er værdifuld.

Tilsynets tilbagemeldinger til leverandøren sker derfor hurtigst muligt, det vil sige hyppigst indenfor 2 dage, efter et gennemført tilsyn. Dette så leverandøren får mulighed for straks at følge op på tilsynets fund og eventuelt tilbagemelde med konkrete oplysninger til tilsynet. Alle tilbagemeldinger sendes i en samlet opgørelse til leverandøren ved afslutningen af hele tilsynet, så ledelsen har et samlet overblik over de afdækkede fund og udviklingspotentialerne. Det samlede resultat kommer til at fremgå af tilsynsrapporten.

Ud over de uanmeldte kommunale tilsyn, som har udgangspunkt i servicelovsydelser og kvalitetsstandarder m.m., foretager Frederiksberg Kommune hvert andet år brugertilfredshedsundersøgelser, hvor alle borgere, der modtager hjemmehjælpsydelser, har mulighed for at tilkendegive deres tilfredshed.

Yderligere gennemføres eksterne tilsyn af Styrelsen for Patientsikkerhed. Det drejer sig dels om risikobaserede ældretilsyn, som vedrører servicelovsområdet, det vil sige det social- og plejefaglige fx observation af tone og tilgang, kvalitet af den leverede pleje, støtte og hjælp og dokumentation samt risikobaserede tilsyn, som vedrører det sundhedsfaglige område fx medicin, sårpleje, dokumentation mv. Sager på dette område er forelagt ældre- og omsorgsudvalget den 27. april 2020, pkt X.

Fælles for alle tilsyn og brugertilfredshedsundersøgelser er, at Sundheds- og Omsorgschefen følger op på resultaterne og de aftaler eller henstillinger, der måtte være, med såvel den enkelte hjemmeplejeenhed som den samlede ledergruppe på området.

Forvaltningen vurderer, at disse forskellige metoder og blik på kommunes leverede ydelser og service tilsammen giver et godt og bredt billede af borgernes tilfredshed og leverandørenes kvaliteter. En af fordelene ved at arbejde også med en tilsynsfunktion i eget regi er, at tilsynet hyppigt og både ad hoc og systematisk tilbagevendende inddrages i forbindelse med evt. udfordringsområder i driften og udvikling af arbejdet på området. Eksempelvis i forhold til implementering af omsorgssystemet CURA de senere år, hvor tilsynet løbende bidrager med læring, sparring og supervision, der tager udgangspunkt i erfaringer fra tilsynsvirksomheden.

Oprindelig sagsfremstilling i Magistraten den 23. marts 2020:

Sagen blev behandlet i ældre- og omsorgsudvalget den 9. marts 2020 pkt. 19, hvor udvalget tog høringssvarene fra Ældrerådet og Handicaprådet til efterretning og godkendte forvaltningens anbefalinger til de justeringer, som høringssvarene gav anledning til.

Et flertal (Thyge Enevoldsen, Merete Winther Hildebrandt, Alexandra Dessoy, Karsten Skawbo-Jensen og Flemming Brank) stemte imod, at overgang til gennemførelse af eksternt tilsyn undersøges nærmere og belyses i en selvstændig sag.

Et mindretal (Sine Heltberg og Lotte Kofoed) stemte for, at overgang til gennemførelse af eksternt tilsyn undersøges nærmere og belyses i en selvstændig sag.

Sine Heltberg anmodede om, at sagen blev forelagt for Kommunalbestyrelsen til afgørelse. Sagen forelægges derfor for Magistraten med henblik på indstilling til Kommunalbestyrelsens beslutning.

Oprindelig sagsfremstilling i ældre- og omsorgsudvalget den 9. marts 2020:

Ældre- og omsorgsudvalget behandlede på mødet den 25. november 2019 i punkt 114 sagen om ”Kommunalt tilsyn på hjemmehjælpsområdet 2019”, hvor udvalget godkendte de beskrevne udviklingspotentialer som grundlag for den videre opfølgning, og at sagen blev sendt i høring hos Ældrerådet og Handicaprådet. Sagen er vedlagt som bilag 1.

I det følgende redegøres for de modtagne høringssvar og forvaltningens kommentarer hertil. Høringssvarene er vedlagt som bilag 2 og 3.

Forvaltningen har afholdt møder med rådene, hvor der har været mulighed for at drøfte specifikke indhold i tilsynsrapporterne forud for, at rådene har afgivet deres høringssvar.

Ældrerådets høringssvar

Ældrerådet bemærker indledningsvist, at der ikke føres kontrol med, at tilsynet planlægges og udføres i overensstemmelse med tilsynskonceptet, og anbefaler, at der for Frederiksberg Kommunes Hjemmepleje udarbejdes en tilsynsrapport for hver af de tre geografisk opdeltede enheder i stedet for én samlet rapport.

Ældrerådet vurderer, at tilsyn, der baserer sig på 2-3% af Frederiksberg Kommunes 2.630 modtagere af hjemmehjælp, er i underkanten, at antallet af medarbejdere, der indgår i fokusgruppeinterview i Frederiksberg Kommunes Hjemmepleje, er i underkanten, og at udvælgelsen af medarbejderne ikke har været objektiv og uafhængig.

Ældrerådet bemærker, at det ikke fremgår af tilsynsrapporterne, hvorledes de afgivne karakterer er fremkommet, og kan ikke se en sammenhæng til tilsynsrapporternes overordnede konklusioner ud fra de bemærkninger, der fremgår af rapporterne. Rådet nævner endvidere, at det er vigtigt for den svage ældre, at leverandørerne har stort fokus på tilbagemeldingspligten til visitationen, så borgerne løbende får den hjælp, som de har behov for.

Ældrerådet anbefaler, at et fremtidigt tilsyn med leverandører af hjemmehjælp i Frederiksberg Kommune bør være uvildigt og foretages af et eksternt firma med erfaring og kompetence til at foretage sådanne tilsyn.

Forvaltningens kommentarer til Ældrerådets høringssvar

Sagen om ”Revideret tilsynskoncept for leverandørområdet 2019” blev behandlet af ældre- og omsorgsudvalget den 17. september 2018 i punkt 87 og blev - efter høring i Ældreråd og Handicapråd - den 26. november 2018 godkendt. Af sagsfremstillingen fremgår det, at der hvert andet år vil blive ført tilsyn hos i alt 60 borgere, der modtager hjemmehjælp, hvilket svarer til 2-3 % af hjemmehjælpsmodtagerne i Frederiksberg Kommune. Antallet er identisk med det seneste tilsyn.

I de år, hvor der ikke gennemføres tilsyn, foretages der brugertilfredshedsundersøgelse, hvor samtlige hjemmehjælpsmodtagere har mulighed for at tilkendegive deres tilfredshed med den leverede hjælp og leverandørerne af hjemmehjælp. Ved den seneste brugertilfredshedsundersøgelse deltog 63 % af samtlige hjemmehjælpsmodtagere. Her var 81% af de borgere, som modtager personlig pleje, tilfredse eller meget tilfredse med den personlige pleje, og for den praktiske hjælp gælder det 65%. Kun henholdsvis 7% og 13% af borgerne, er utilfredse eller meget utilfredse med den hjælp, der modtages. Såvel de kommunale tilsyn som brugertilfredshedsundersøgelserne har fokus på, om den hjemmehjælp, der leveres til borgeren, opfylder de krav, som kommunen stiller via kvalitetsstandarderne.

Forvaltningen anbefaler derfor, at det vedtagne antal stikprøver fastholdes. Det vurderes, at tilsynets fund på de 60 stikprøver repræsenterer opmærksomhedspunkter, som leverandørerne skal have fokus på. Ikke alene for den pågældende borger, der er gennemført tilsyn hos, men for alle borgerne.

Af tilsynskonceptet fremgår det, at der skal foretages fokusgruppeinterview med ca. 5 medarbejdere fra hver leverandør. Der er ikke fastsat krav til udvælgelsen af medarbejdere, hvilket forvaltningen anerkender, ikke er hensigtsmæssigt. Det vil fremover blive justeret i tilsynskonceptet. Forvaltningen anbefaler, at konceptet justeres i forhold til antallet af medarbejdere fra Frederiksberg Kommunes Hjemmepleje, så der fremover indgår 9, repræsentativt fordelt på de tre enheder.

For Frederiksberg Kommunes Hjemmepleje udfærdiges én samlet tilsynsrapport. Tilbage meldingen til ledelsen sker ved gennemgang af datamateriale, hvor det tydeligt fremgår, hvor der er behov for ekstra opmærksomhed og hvorfra der kan opnås særlig læring. Forvaltningen anbefaler, at der fortsat udfærdiges én samlet tilsynsrapport for Frederiksberg Kommunes Hjemmepleje. Dette også begrundet i, at der er en overordnet leder for den samlede hjemmepleje.

Såvel Ældrerådet som Handicaprådet bemærker, at det ikke fremgår af tilsynsrapporterne, hvordan pointgivningen er sket. Forvaltningen anbefaler, at det præciseres yderligere i kommende tilsynsrapporter.

Forvaltningen anbefaler, at der af hensyn til sikkerhed om datadisciplin indføres en godkendelsesprocedure internt i forvaltningen, så der ikke er tvivl om, at tilsynet er planlagt og udført i overensstemmelse med tilsynskonceptet, jævnfør Ældrerådets bemærkning.

Områderne, der vedrører overensstemmelse mellem visiterede, planlagte og leverede ydelser og borgerens behov for hjælp samt tilbagemeldingspligten, ligger i dokumentationsdelen, hvor der i denne tilsynsrunde ikke gives point – men vejledende bemærkninger til ledelsesopfølgning.

Forvaltningen er enig med Ældrerådet i, at der til alle tider skal være fokus på tilbagemeldingspligten, både når det erfarer, at der er behov for mere hjælp, og når der ikke længere er behov for visiteret hjælp. Et konkret forhold hos HjemmeHjælpen A/S, hvor tilbagemeldingspligten ikke er overholdt, har givet anledning til, at HjemmeHjælpen A/S tilbagebetaler det for meget opkrævede beløb.

Det aktuelle tilsynskoncept er baseret på dialog og læring, tilbagemeldinger og kommenteringer mellem leverandør og tilsyn. Planlægning og gennemførelse af tilsynet foregår ud fra det politisk vedtagne koncept. Forvaltningen anbefaler, at tilsyn hos leverandører af hjemmehjælp fortsætter i kommunalt regi, men at der bør foretages justeringer af det eksisterende koncept, som angivet ovenfor.

Forvaltningen vurderer, at såfremt et eksternt firma skal varetage tilsyn med leverandører af hjemmehjælp, skal det afklares, hvordan det sikres, at den dialog og læring som det aktuelle koncept giver mulighed for kan tilgodeses.

Handicaprådets høringssvar

Handicaprådet kunne ønske et højere deltagerantal og vurderer, at pointscoren viser urealistisk høje tal. Rådet har ingen konkrete ændrings- eller løsningsforslag, men nævner, at den udvidede beskrivelse af de enkelte punkter må være den bedste løsning.

Handicaprådet bemærker, at ”kendskab til kommende medarbejdere” og ”dokumentation” og sprogforståelse er de største udfordringer og foreslår skærpet opmærksomhed på kommunikation og fx brug af ”tale til tekst”. I forlængelse heraf finder Handicaprådet det væsentligt, at der til stadighed bruges penge på uddannelse af hensyn til medarbejdernes selvværd og stolthed ved dette vigtige arbejde.

Forvaltningens kommentarer til Handicaprådets høringssvar

Forvaltningen henviser til bemærkningerne ovenfor under forvaltningens bemærkninger til Ældrerådet, i forhold til antallet af borgere, der deltager i tilsyn.

Forvaltningen gør opmærksom på, at når tilfredshedsscoren er så høj, så skyldes det dels metoden, dels at borgerne generelt er tilfredse med den hjælp, de får. Modellen arbejder ud fra tre svarmuligheder på tilfreds, ”Ja”, ”Ja, men...”, eller ”Nej”. Teknisk falder svarene imidlertid i to kategorier, ”Ja” eller ”Nej”. Borgerne oplyses om dette i forbindelse med tilsynet. Det er suverænt borgerne, der bestemmer, i hvilken kategori svaret skal lande. Nogle borgere vælger ”Ja, men...” uden at være utilfredse, men fordi de ønsker at gøre opmærksom på, at der kan være en mangel eller en mulighed for forbedring. Metoden kan ændres, så det bliver helt tydeligt, i hvilken af de tre kategorier borgerne sætter deres kryds, hvilket forvaltningen anbefaler, med de eksempler, der beskrives i tilsynsrapporten.

Leverandørerne arbejder til stadighed på at informere borgerne om hvem, der leverer hjælpen, og at der er størst mulig kontinuitet blandt medarbejderne, som kommer i borgernes hjem, fx ved at etablere teams på 3-4 medarbejdere. Både af hensyn til borgeren, som af hensyn til medarbejderne, der opnår et større kendskab til den pågældende borger.

Leverandørerne arbejder ligeledes kontinuerligt på, at medarbejderne får mulighed for uddannelse. Der er således gennemført undervisning i fx demens, ernæring og opsporing af tryksår, men også i forhold til kommunikation og sprogforståelse.

Økonomi

Sagen har ingen bevillingsmæssige konsekvenser.

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

Ældre- og omsorgsudvalget den 25. november 2019. Ældre- og omsorgsudvalget den 9. marts 2020. Magistraten den 23. marts 2020. Ældre- og omsorgsudvalget den 4. maj 2020. Magistraten den 18. maj 2020. Kommunalbestyrelsen den 22. juni 2020.

Historik

Magistraten 23. marts 2020, pkt. 113:

Magistraten besluttede, at sagen sendes retur til ældre- og omsorgsudvalget, og temaet om eksternt/internt tilsyn i den konkrete sag drøftes med udgangspunkt i den samlede tilsynsvirksomhed på området og udviklingen af området.

Indstilling 23. marts 2020, pkt. 113:

Et flertal i ældre- og omsorgsudvalget (Thyge Enevoldsen, Merete Winther Hildebrandt, Alexandra Dessoy, Karsten Skawbo-Jensen og Flemming Brank) indstiller, at overgang til gennemførelse af eksternt tilsyn ikke undersøges nærmere og belyses i en selvstændig sag.

Et mindretal (Sine Heltberg og Lotte Kofoed) indstiller, at overgang til gennemførelse af eksternt tilsyn undersøges nærmere og belyses i en selvstændig sag.

Sine Heltberg anmoder om, at sagen bliver forelagt for Kommunalbestyrelsen til afgørelse.

Ældre- og omsorgsudvalget 9. marts 2020, pkt. 19:

Ældre- og omsorgsudvalget

1. tog høringssvarene fra Ældrerådet og Handicaprådet til efterretning og
2. godkendte forvaltningens anbefalinger til de justeringer af tilsynskonceptet, som høringssvarene har givet anledning til.

Et flertal i ældre- og omsorgsudvalget (Thyge Enevoldsen, Merete Winther Hildebrandt, Alexandra Dessoy, Karsten Skawbo-Jensen og Flemming Brank) stemte imod, at overgang til gennemførelse af eksternt tilsyn undersøges nærmere og belyses i en selvstændig sag.

Et mindretal (Sine Heltberg og Lotte Kofoed) stemte for, at overgang til gennemførelse af eksternt tilsyn undersøges nærmere og belyses i en selvstændig sag.

Sine Heltberg anmodede om, at sagen blev forelagt for Kommunalbestyrelsen til afgørelse.

Indstilling, 9. marts 2020, pkt. 19:

Social-, Sundheds- og Arbejdsmarkedsområdet indstiller, at udvalget

1. tager høringssvarene fra Ældrerådet og Handicaprådet til efterretning,
2. godkender forvaltningens anbefalinger til de justeringer af tilsynskonceptet, som høringssvarene har givet anledning til, og beslutter, om forslaget fra Ældrerådet om, at tilsynene ændres fra at blive gennemført som kommunalt gennemførte tilsyn til tilsyn, der gennemføres ved eksternt firma, undersøges nærmere og belyses i en selvstændig sag

Ældre- og omsorgsudvalget, 25. november 2019, pkt. 114:

Ældre- og omsorgsudvalget

1. godkendte de i sagen beskrevne udviklingspotentialer som grundlag for den videre opfølgning, særligt kendskab til kommende medarbejdere både hos den kommunale og en af de private leverandører, og
2. godkendte sagen som grundlag for høring i Ældrerådet og Handicaprådet.

Indstilling, 25. november 2019, pkt. 114:

Social-, Sundheds- og Arbejdsmarkedsområdet indstiller,

1. at de i sagen beskrevne udviklingspotentialer godkendes som grundlag for den videre opfølgning og
2. at sagen godkendes som grundlag for høring hos Ældrerådet og Handicaprådet.

Vedlegg

Bilag 1: Kommunalt tilsyn på hjemmehjælpsområdet 2019

Bilag 2: Ældrerådets høringssvar 2019 leverandører af hjemmehjælp

Bilag 3: Handicaprådet høringssvar 2019 leverandører af hjemmehjælp

Sak 43: Fordelingskriterier for § 79-puljen for 2021

29.30.00-S49-1-20

Resume

Ældre- og omsorgsudvalget uddeler midler til at understøtte civilsamfundets tilbud til ældre borgere på Frederiksberg. Midlerne fordeles efter servicelovens § 79 og gives til foreninger og organisationer, der udbyder forebyggende, sundhedsfremmende og aktiverende tilbud til ældre frederiksbergborgere. I denne sag fremlægges forslag til fokusområder samt kriterier for fordelingen af § 79 for 2021.

Beslutning

Ældre- og omsorgsudvalget

1. godkendte, at målgrupper og fokusområder prioriteres som foreslået,
2. godkendte de foreslåede økonomiske fordelingskriterier for tildeling af § 79-midler for 2021, idet det præciseres, at aktiviteter, hvor de ældres ressourcer kommer i spil, også indgår i prioriteringen under afsnittet om rehabilitering,
3. tog status vedr. erfaringer fra tildeling af midler efter Servicelovens § 79 for 2020 til efterretning og
4. godkendte, at beslutningen oversendes til Ældrerådet, Handicaprådet og Frivilligforum til orientering.

Indstilling

Social-, Sundheds- og Arbejdsmarkedsområdet indstiller, at udvalget

1. godkender, at målgrupper og fokusområder prioriteres som foreslået,
2. godkender de foreslåede økonomiske fordelingskriterier for tildeling af § 79-midler for 2021,
3. tager status vedr. erfaringer fra tildeling af midler efter Servicelovens § 79 for 2020 til efterretning og
4. godkender, at beslutningen oversendes til Ældrerådet, Handicaprådet og Frivilligforum til orientering.

Sagsfremstilling

Frederiksberg Kommune har en målsætning om, at ældre skal være aktive og selvhjulpne længst muligt, og at muligheden for at deltage i fællesskaber og bidrage til byens liv giver værdi for den enkelte (sag nr. 179 af den 27. august, Kommunalbestyrelsen). Derfor er der en lang række tilbud i Frederiksberg Kommune, som er med til at fremme, at mange borgere lever et aktivt og værdigt ældreliv. Dette er blandt andet muliggjort af, at foreninger kan modtage støtte efter Folkeoplysningsloven.

Samtidig uddeler Ældre- og Omsorgsudvalget hvert år midler til at understøtte civilsamfundets tilbud til ældre borgere på Frederiksberg. Midlerne fordeles med afsæt i Servicelovens § 79 og gives til foreninger og organisationer, der udbyder forebyggende, sundhedsfremmende og aktiverende tilbud til ældre frederiksbergborgere. Det overordnede formål med at give støtte til foreninger efter servicelovens § 79 skal således betragtes som en indsats, der forebygger en sund alderdom, og at borgeren ikke får behov for (yderligere) hjælp fra det lokale sundhedsvæsen (sag nr. 256 af den 12. november 2018 i Kommunalbestyrelsen, ÆOU sag nr. 112 af den 26. november 2018 og ÆOU sag nr. 61 af den 4. juni 2018).

Fordelingskriterierne for tildeling af § 79-støtte spiller endvidere sammen med Ældre- og Værdighedspolitikken (sag nr. 179 af den 27. august, Kommunalbestyrelsen), Sundhedspolitikken (sag nr. 256 af den 12. november 2018, Kommunalbestyrelsen) samt planen for borgerens lokale sundhedsvæsen 2019 - 2022 (ÆOU sag nr. 61 af den 4. juni 2018), der alle omhandler målgrupper og indsatser, hvor der både lægges vægt på borgerens fysiske og mentale sundhed samt betydningen af at indgå i sociale fællesskaber. Samarbejde, samskabelse og partnerskaber på tværs samt inddragelse af civilsamfundet er ligeledes med til at udvikle Frederiksberg Kommune og sikre gode og varierende tilbud til borgerne.

1. Tidligere erfaringer fra tildeling af midler efter § 79

Ældre- og Omsorgsudvalget uddeler årligt ca. 4,7 mio. kr. til at understøtte civilsamfundets tilbud og aktiviteter målrettet ældre borgere på Frederiksberg. Ældre- og Omsorgsudvalget prioriterede i 2020, at § 79-midlerne blev fordelt til 33 foreninger. Dertil blev der afsat 0,2 mio. kr. til løbende og samskabende aktiviteter samt 0,2 mio. kr. til understøttelse af samarbejdet mellem kommunen og frivillige (sag nr. 48 af den 6. maj 2019 og sag nr. 109 af den 18. november 2019).

Ældre- og Omsorgsudvalget besluttede ved fordelingskriterierne for § 79-puljen for 2020 at prioritere aktiviteter og indsatser, der understøtter Frederiksberg Kommunes strategiske arbejde med forebyggelse og rehabilitering samt mental sundhed, herunder forebyggelse af funktionstab og sund aldring. Konkret blev der lagt vægt på følgende målgrupper med særlige behov: "Udsatte og ensomme ældre", "spisefællesskaber", "pårørende" og "rehabilitering". Mental sundhed

vægtes på lige fod med fysisk funktionsevne. Samtidig blev der lagt vægt på, at aktiviteterne skal komme flest frederiksbergborgere til gavn.

Der har over de seneste år været en stigende tendens til, at foreningerne placerer deres aktiviteter i feltet mellem at være folkeoplysende og sundhedsfremmende, hvilket har betydet, at fokus på de svageste ældre og det forebyggende sigte ikke har været tilstrækkeligt. Årsagen skal blandt andet findes i fordelingskriterier, der har åbnet op for at yde støtte til aktiviteter af mere almen karakter end det bredt sundhedsfremmende. På baggrund heraf har der været en vis diskrepans mellem formålet med puljemidlerne og den faktiske anvendelse.

Ligeledes er der et politisk fokus på, at midler bevilliget fra § 79-puljen skal tilgodese aktiviteter frem for husleje og administration. Forvaltningen har i den forbindelse forsøgt at imødegå manglen på gratis lokaler ved at gå i dialog med foreninger, der har karakter af at være et aktivitetscenter. Ved fordelingen af § 79 for både 2019 og 2020 lagde Ældre- og Omsorgsudvalget vægt på, at en række af ansøgernes aktiviteter havde karakter af permanent aktivitetscenter, og at ansøgers lokaler kunne benyttes af andre foreninger (ældrekлубber, sociale frivillige organisationer osv.). Ældre Sagen, OK-Kram og Foreningen Stormly var alle tre foreninger, der blev vurderet til at have aktivitetscenterlignende karakter, hvorfor en del af fordelingen til disse tre modtagere (50.000 kr. for henholdsvis OK-Kram og Ældre Sagen samt 25.000 kr. for Foreningen Stormly til blandt andet husleje og administration) blev gjort betinget af, at foreningerne fremadrettet stiller deres lokaler gratis til rådighed for andre frivillige foreninger ('Åbent aktivitetscenter') (ÆOU sag nr. 101 af den 19. november 2018 og sag nr. 109 af den 18. november 2019).

Forvaltningen har ultimo 2019 og primo 2020 været i dialog med Ældre Sagen, OK – Den Gule Villa og Pensionistklubben Stormly vedr. status på udlån af lokaler til andre foreninger, og det er erfaringen, at deres samarbejder forløber godt. Der er en klar aftale om, hvordan foreningerne håndterer opgaven, og forvaltningens mulighed for at henvise til lokaler hos foreningerne (kontaktperson, retningslinjer). På baggrund af status blev den godkendte stigning i tilskuddet til disse tre foreninger bibeholdt (inden for den samlede § 79-ramme).

I tråd med strategierne på området samt for at fremme samskabelse og brobygning mellem kommune og civilsamfund, har der været afsat særlige puljer på 0,2 mio. kr. de sidste år til understøttelse af disse formål (ÆOU sag nr. 53 af den 28. maj 2018 og sag nr. 48 af den 6. maj 2019). Forvaltningen har blandt andet afholdt særlige tema-, samarbejds- og informationsmøder samt på anden måde synliggjort brobygningen mellem kommune og de største støttemodtagere. Der har endvidere i 2020 været afsat 0,2 mio. kr. til løbende og samskabende aktiviteter, som foreningerne kunne ansøge om henover året. I den forbindelse kan nævnes, at der pr. den 1. april 2020 er modtaget to ansøgning til årets løbende pulje på 200.000 kr.

2. Fokusområder og tildelingskriterier for fordeling af § 79 i 2021

Nærværende sag fremlægges med henblik på at vedtage fokusområder og kriterier for fordeling af § 79-puljen for 2021. Ifølge retningslinjerne kan der i forbindelse med den årlige annoncering udmeldes særlige fokusområder og målgrupper eller typer af aktiviteter, som vil blive prioriteret ved fordelingen af midlerne.

Frederiksberg Kommune har gennem de sidste år arbejdet strategisk med forebyggelse og rehabilitering samt mental sundhed. Dette for at fremme, at man som ældre borger på Frederiksberg kan klare sig selv mest muligt og bestemme over eget liv. Det sker eksempelvis ved at forebygge forringelse af den fysiske funktionsevne eller social isolation. At være en del af robuste fællesskaber og deltage aktivt med egne ressourcer gennem enten frivilligt arbejde eller i byens andre aktiviteter kan ligeledes være med til at understøtte og skabe et bedre helbred og livskvalitet.

Forvaltningen anbefaler at prioritere følgende indsatser i 2021:

- *Udsatte og ensomme ældre:* Aktiviteter målrettet sårbare og udsatte ældre med et fokus på at bekæmpe ensomhed og inddrage isolerede ældre i fællesskaber. Der kan endvidere være et særligt fokus på indsatser, der understøtter, at ældre skal føle sig trygge i deres nærmiljø. Endvidere anbefales det at prioritere aktiviteter og indsatser målrettet borgergrupper, der af forskellige årsager er i højere risiko for at udvikle flere kroniske sygdomme og er mere udsatte i forhold til mental sundhed sammenlignet med den øvrige befolkning, herunder eks. ensomhed, stress og depression, mv. Aktiviteter målrettet ensomme ældre mænd er ligeledes et fokusområde, da der til denne målgruppe kan knytte sig særlige problemstillinger.
- *Spisefællesskaber:* Aktiviteter hvor spisesituationer og måltider bruges som trinbræt til at skabe relationer og fællesskaber, herunder især at det opsøgende arbejde målrettet de mest ensomme og småtspisende ældre støttes. Det kan både gælde støtte til konkrete faste, løbende aktiviteter som fællesspisning, såvel som tilbagevendende begivenheder, som eks. 'Frederiksberg Spiser Sammen' i uge 17, hvor der bliver sat fokus på at deltage i sociale spisefællesskaber med både ligesindede og på tværs af generationer.
- *Pårørende:* Pårørende til alvorligt syge ældre er et prioriteret fokusområde, idet pårørende ofte er en overset gruppe i forbindelse med behandling af personer med alvorlig sygdom, herunder kroniske eller komplekse sygdomme som

demens. Pårørende til alvorligt syge ældre er vigtige aktører i deres nærmestes liv og sygdomsforløb, men samtidig også en sårbar ressource, der er i risiko for selv at udvikle belastningsreaktioner som stress, angst, depression og social isolation.

- *Rehabilitering:* Aktiviteter med et rehabiliterende fokus i forhold til at understøtte ældres færdigheder og derigennem fastholde deres sociale, fysiske og psykiske funktionsevne, også for ældre med kroniske sygdomme. Det kunne eks. være igennem motion og træningstilbud, digital og teknologisk læring/vejledning, sundhedsvejledning, etc. Aktiviteter, der skal/kan hjælpe til, at den ældre borger på egne præmisser kan klare sig selv længst muligt.

Det er et centralt fokus i både Sundhedspolitikken og i Ældre- og Værdighedspolitikken, at styrke indsatsen for at flere ældre kommer i bevægelse, og det anbefales at prioritere indsatsen i relation hertil ved fordelingen af §79-puljen for 2020. Finansiering af frivillige indsatsen under visionsaftalen 'Bevæg dig for livet' med formålet at fremme motion og bevægelse for ældre over 60 år, vil indgå i det almindelige ansøgningsforløb for § 79-puljen for 2020, såfremt den enkelte ansøgning i øvrigt efterkommer § 79-puljens kriterier, retningslinjer og hensynet til udsatte målgrupper.

Der har gennem de sidste år været et øget fokus på, at midler bevillet fra § 79-puljen skal tilgodese den frivillige aktivitet frem for husleje og administration (SOU, sag nr. 88 af den 10. juni 2013, sag nr. 58 af den 6. juni 2016, sag nr. 43 af den 8. maj 2017, sag nr. 115 af den 27. november 2017, sag nr. 53 af den 28. maj 2018 og sag nr. 101 af den 19. november 2018). Forvaltningen foreslår således i tråd med fordelingskriterierne for 2019, at:

- lokaleudgifter indgår og opgøres/dokumenteres i den enkelte forenings ansøgning
- der i vurderingen af udgiftsposter vedr. lokaler lægges vægt på, om ansøger har afsøgt andre lokalemuligheder, om ansøgers aktivitet har karakter af permanent aktivitetscenter el. lign. og om lokaler mv. i øvrigt kan benyttes af flere/andre brugere.
- antal frederiksbergborgere, der deltager i det konkrete tilbud samt åbningstider opgøres/dokumenteres i den enkelte forenings ansøgning
- den enkelte ansøgning fortsat vurderes efter en samlet individuel behandling.

Ovenstående vil indgå i det informationsmateriale mv., der anvendes i processen.

2.1 Fortsat fokus på lokaleudnyttelse i 2020

Der har de senere år været et særligt fokus på, hvordan frivillige sociale foreninger og frivillige ældreforeninger i højere grad kan få mulighed for at låne gratis lokaler i Frederiksberg Kommune til afvikling af aktiviteter, idet den nuværende lokalefordeling prioriteres med afsæt i lov om støtte til folkeoplysende voksenundervisning, frivilligt folkeoplysende foreningsarbejde og daghøjskoler samt Folkeuniversitetet (Folkeoplysningsloven fra 2004). Fordelingen af lokaler er inddelt i fem kategorier, hvor udlån af lokaler til frivillige aktiviteter i foreninger godkendt under Servicelovens § 79 er prioriteret i kategori fire ud af fem. I praksis vil det således være vanskeligt for frivillige ældreforeninger med støtte fra § 79, der ikke hører under Folkeoplysningsloven, at få tildelt lokaler og udstyr, da de ligger lavt på den prioriterede liste. Forvaltningen er opmærksom på problemstillingen og følger nøje implementeringen af Kultur og Fritids nye lokalebookningssystem med henblik på en mere smidig lokalefordeling, der i højere grad kan favne de frivillige foreninger. Ældre- og Omsorgsudvalget vil løbende blive orienteret.

3. Økonomisk fordeling af § 79-puljen

Ældre borgernes deltagelse og engagement i foreningslivet og i civilsamfundet er i forandring. Først og fremmest engagerer stadig flere ældre sig i frivilligt arbejde, men ikke nødvendigvis på forenings- og organisationsniveau. Der er således en tendens til, at flere ældre borgere i højere grad deltager i tidsafgrænsede og/eller ad hoc i aktiviteter uden at melde sig ind i specifikke foreninger. De senere års fordelingskriterier har søgt at give § 79-puljen en struktur, der tager højde for udviklingen på frivillighedsområdet (ÆOU sag nr. 53 af den 28. maj 2018 og sag nr. 48 af den 6. maj 2019). Det anbefales fortsat at imødekomme, at grupper, ildsjæle og netværk kan tildeles puljemidler, uden af være oprettet som forening, og at § 79-puljen dermed kan rumme de spontant opståede lokale initiativer.

Det er forvaltningens vurdering, at der endvidere er et fortsat potentiale i brobygningen mellem kommune og civilsamfund samt de samskabende og forebyggende aktiviteter til løbende uddeling, hvorfor der er et behov for initiere dette via særlige puljemidler.

Ved den økonomiske fordeling af § 79-puljen indstiller forvaltningen:

- at der afsættes 0,2 mio. kr. til løbende uddeling henover året med fokus på samskabende og forebyggende initiativer

- at der afsættes 0,2 mio.kr til at styrke brobygning mellem kommune og civilsamfund, herunder facilitering af informationsmøder, synliggørelse af relevante lokalemuligheder, halvårslige samarbejds-møder samt udarbejdelse af webinformation og pjecer til §79-ansøgere, mv.
- at foreninger, der modtager mere end 150.000 kr. skal aflevere en evaluering af de projekter og aktiviteter, de har fået støtte til, og at der er bedre viden om foreningernes tilbud og aktiviteter

For at sikre en smidig sagsbehandling foreslås det, at forvaltningen i lighed med tidligere år bemyndiges til kunne behandle løbende ansøgninger og uddele tilskud på op til 20.000 kr. Såfremt en ansøgning er over 20.000 kr., skal den forelægges Ældre- og Omsorgsudvalget.

Under forudsætning af at Ældre- og Omsorgsudvalget tiltræder de fremlagte fokusområder og fordelingskriterier, vil disse indgå som en del af annonceringen for § 79-puljen for 2021, og det vil blive anført, at målrettede tilbud og indsatser til disse fokusområder prioriteres. Ansøgningsrunden for midler til 2021 er åben fra den 20. juni, og der er ansøgningsfrist den 1. september 2020.

Udvalget forelægges sag medio november 2020 vedrørende forslag til den samlede udmøntning af § 79- puljen med afsæt i den budgetramme, der vedtages for 2021.

Der bemærkes, at der ved budgetforliget 2019 var politisk enighed om, at det aktive samarbejde med civilsamfundet og de frivillige klub- og aktivitetstilbud for ældre skal fastholdes og styrkes ved en flerårig plan for målrettet prioritering af frivillige tilbud, men som samtidig skal sikre en effektivisering af §79-puljen til frivillige aktivitetstilbud i 2021-2022 med 667.000 kr. i 2021 og 1 mio.kr. i 2022. Dermed målrettes puljen i endnu højere grad mod aktiviteter med størst mulig effekt, og puljens størrelse vil følge udviklingen i de samlede ældreudgifter i Frederiksberg Kommune. Denne beslutning vil føre til en reduktion af størrelsen af § 79-bevillingen for en række foreninger de kommende år.

4. Organisatorisk understøttelse og status vedr. initiativer på frivillighedsområdet

4.1 Løbende § 79-pulje for 2020

Ældre- og Omsorgsudvalget besluttede i sagen om fordeling af §79-puljen for 2020, at afsætte 200.000 kr. til uddeling af støtte over året øremærket løbende og samskabende frivillige sociale indsatser (ÆOU sag nr. 109 af den 18. november 2019). Forvaltningen blev i den forbindelse bemyndiget til at behandle ansøgninger og uddele tilskud på mindre end 20.000 kr. Såfremt der ansøges om højere beløb, skal ansøgningen forelægges Socialudvalget. Der er pr. april 2020 bevilliget i alt 25.000 kr. til Ældre Sagen Frederiksberg og Sera Træf fra den løbende § 79-pulje.

4.2 Brobygning mellem kommune og frivillige foreninger og organisationer

I tråd med strategierne på Ældre- og Omsorgsområdet og for at fremme udviklingen og brobygning mellem kommune og civilsamfund, har der de senere år været afsat en pulje på 0,2 mio. kr. til understøttelse af dette formål (senest ÆOU sag nr. 52 af den 6. maj 2019). Af initiativer i 2019 kan nævnes, at forvaltningen har afholdt særlige tema-, samarbejds- og informationsmøder samt på anden måde synliggjort brobygningen mellem kommune og de frivillige sociale foreninger. Blandt andet er der afholdt to temamøder om frivillighed for både kommunale medarbejdere og frivillige foreninger og organisationer. Temamøderne har haft fokus på eventfrivillighed og rekruttering af frivillige via digitale medier. Dette for at understøtte det frivillige område i at tilpasse sig nutidige forhold, og for at styrke samarbejdet mellem kommunen og de frivillige foreninger, som Ældre- og Omsorgsudvalget afsatte midler til ved fordelingen for 2019 (sag nr. 109 af den 18. november 2019). Der vil blive afholdt endnu et til to temamøder i efteråret 2020.

Frederiksberg Frivillighedspris blev uddelt den 26. september 2019 på Diakonissestiftelsen, ved et festligt arrangement. Der var i 2019 deltagerrekord med 125 tilmeldte, hvilket vidner om et rigt frivilligt engagement på Frederiksberg. Forvaltningen modtog 18 separate indstillinger. Årets vindere blev foreningen GAME Playmakers samt Mona Ulsted og Janni Jeppesen for deres initiativ med en temadag for pårørende.

5. Krav til regnskabsaflæggelse, evaluering og effekt

5.1. Nye krav til regnskabsaflæggelse for § 79

Ved fordelingen af § 79-puljen lægges der vægt på, at de frivillige tilbud supplerer Frederiksberg Kommunes politikker, strategier og handleplaner og derigennem understøtter den samlede indsats på Ældre- og Omsorgsområderne. Der bliver løbende arbejdet med indsamling af data, og det er et krav, at foreninger og andre støttemodtagere skal aflægge regnskab. Regnskabsskabelonen er blevet revurderet med henblik på at skabe et mere enkelt og overskueligt værktøj, og fra og med 2020 vil regnskabsaflæggelsen ske i den nye skabelon. Der er udarbejdet en vejledning til udfyldelse af regnskabsskabelonen (ÆOU sag nr. 109 af den 18. november 2019).

For tilskud over 100.000 kr. kræves brug af statsautoriseret revisor eller registreret revisor. Ved tilskud under 100.000 kr. skal en valgt revisor med sin underskrift bekræfte, at regnskabet dokumenterer, at pengene er brugt til formålet. Endvidere skal foreninger udarbejde en evaluering af de projekter og aktiviteter, de har fået støtte til, hvis bevillingen er på 150.000

kr. eller derover. Dette for kunne følge udviklingen og effekten af de frivillige projekter og initiativer og sikre, at der er bred viden om foreningernes tilbud og aktiviteter. Regnskab og evalueringsskemaet skal indsendes, når aktiviteten er afsluttet eller senest 30. april året efter foreningen har modtaget støtte. Overholdes kravene om henholdsvis regnskabsaflæggelse og evaluering ikke, kan det lave konsekvenser for fremtidige muligheder for støtte via puljen.

5.2. Evaluering og effekt

I fordelingen af § 79-puljen bliver der lagt vægt på, at de frivillige tilbud supplerer Frederiksberg Kommunes politikker, strategier og handleplaner og derigennem understøtter den samlede indsats på Ældre- og Omsorgsområderne. Der arbejdes løbende med at indsamle data, blandt andet er det et krav, at foreninger, der modtager mere end 150.000kr., skal aflevere en evaluering af de projekter og aktiviteter, de har fået støtte til. Dette for at kunne følge udviklingen og effekten af de frivillige projekter og initiativer samt at sikre, at der er bred viden om foreningernes tilbud og aktiviteter. Dette krav videreføres i 2021.

Økonomi

Sagen har ingen bevillingsmæssige konsekvenser

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

Ældre- og omsorgsudvalget den 4. maj 2020.